

CURSUS

Behandeling van de schrijfontwikkeling en schrijfstoornissen volgens Mesker en aanverwante ontwikkelingsstoornissen.

PROGRAMMA

Tien studiedagen: De cursus vindt plaats in Eindhoven op zaterdagen van 10-17u vanaf Zaterdag **27 januari 2018**, en gaat maandelijks behoudens zomer- en kerstreeces door vanaf een nader te bepalen datum in februari. De zaterdagen worden in overleg vastgelegd.

Van de 10 studiedagen worden er 7 door Wally van Grunsvan gegeven; na een introductiedag geeft zij intensieve lessen betreffende de diagnostiek: de achtergrond van de ontwikkeling van de lateralisatie, het uitvoeren van testen en behandeling volgens Mesker met het meskerbord.

Charles Njiokiktjien geeft totaal 3 studiedagen op gedragsneurologisch gebied: een studiedag 'motorische problemen bij kinderen: neurale netwerken, onderzoek, differentiële diagnose & comorbiditeit'; een studiedag 'ontwikkelingsneurologie en -psychologie, spraak-taalstoornissen en dyslexie en het verband met lateralisatie; tot slot een studiedag autisme, aandachtsstoornissen (ADHD) en NLD.

VOOR WIE?

Vanwege het interactieve karakter zal de cursus gegeven worden voor ten hoogste 12 deelnemers. De cursus is vooral bedoeld voor hen die direct betrokken zijn bij de diagnostiek en behandeling van kinderen met stoornissen in de lateralisatie en de praxie: orthopedagogen, ergo-, fysio-, of kinesitherapeuten en logopedisten.

DOCENTEN:

Dr. Charles Njiokiktjien, (neuropsychiater en kinderneuroloog n.p.). Na het verschijnen van zijn handboek 'Gedragsneurologie van het kind' in 2004 heeft hij zich verder verdiept in de neurologische organisatie van de motoriek en de handelingen. Hij gaf over dit onderwerp lezingen en workshops in Europa, de VS en Azië. Zie op de site www.suyi.nl ook een recent boek over 'Social relatedness'

Mevr. Wally van Grunsvan, orthodidact en meskerspecialiste, gaf cursussen en lezingen over lateralisatiestoornissen, aan de universiteit van Leuven, faculteit voor bewegingswetenschappen, meerdere malen voor de hier aangekondigde cursus in Leuven, Zeist, Amsterdam en Eindhoven tussen 2000 en 2017. Zij was docente bij post-HBO opleidingen ergotherapie in Groningen en fysiotherapie in Heerlen. Ze gaf les bij de stichting SON te Utrecht. Ook was ze verbonden aan het I.I.E.S.(Institut International d' Education Spécialisée) te Genève. In mei 2009 gaf zij een workshop in Verona, Italië.

De docenten organiseerden het symposium 'Van evolutie en ontwikkeling naar schrijven' op 24 november 2017 te Amsterdam.

Publicaties:

- Van Grunsvan *et al.* (2003) Ontogenetic trends in gnostic hand function in 3- to 12-year-old children. *Perc. Motor Skills*, 96, 1043-1061.
- Van Grunsvan *et al.* (2009) Ontogenesis of laterality in 3- to 10-year-old children: increased unimanual independence grounded on improved bimanual motor function. *Perc. Motor Skills*, 109, 3-29.
- Van Grunsvan W & Njiokiktjien C (2017) Het schrijven: didactiek en behandeling van stoornissen Meskers ontwikkelingsneuropsychologische concepten. Amsterdam, Suyi Publicaties.

INHOUD

De dominantie van één hersenhelft berust hierop dat na normale lateralisatie voor de spraak-taal in de eerste jaren, het schrijven en lezen zich meestal ontwikkelt in de linkerhersenhelft: een speciale organisatie van de schorsvelden, waardoor het taalgebruik, in de ruimste zin van het woord, een specifieke functie van die hersenhelft wordt (**zie leerdoelen, z.o.z.**).

Het onderkennen van neurale netwerken voor handelingen is begonnen met de 19e eeuwse systeemneurologie. Toen Liepmann in het begin van de 20e eeuw de neurologie van de handelingen (praxis) beschreef, begon het tijdperk van de neuropsychologie, de neurologie van 'hogere' corticale hersenfuncties. Sinds Broca en Wernicke in de 19e eeuw en Liepmann in de 20e eeuw stelden dat de linkerhersenhelft voor de formele aspecten van spraak-taal en handelingen dominant is (zg. instrumentele systemen), is er door neurologen en neuropsychologen hier en in de VS veel toegevoegd aan die kennis. Men heeft bijvoorbeeld een aantal wezenlijke verschillen gevonden tussen de hersenhelften (Sperry). De belangrijkste ontdekking aan het eind van de 20e eeuw is die van het spiegelneuronsysteem in Parma, Italië (Rizzolatti, Gallese).

De cursusleiding is van mening dat de behandeling van schrijfstoornissen ingebed moet worden in een bredere kennis van de neurologie van bewegingen, handelingen en de taal (spreken, schrijven en lezen) en het onderzoek daarvan; ook andere comorbiditeit is belangrijk Dit wordt uitvoerig besproken, en met films toegelicht (**zie verder leerdoelen**).

LEERDOELEN:

Het doel van de cursus is het zelfstandig kunnen diagnostiseren en behandelen van afwijkende lateralisatie bij met name schrijfstoornissen [besproken in Van Grunsven e a. z.o.z].

Voorop staat de neurologische organisatie van het schrijven en de ontwikkeling van het schrijven; in samenhang hiermee de ontwikkelingsneurologie van de handmotoriek. Het onderzoek van de schrijfmotoriek en de behandeling van stoornissen gebeurt door middel van het dubbelzijdige meskerbord. De cursist leert hiermee omgaan en krijgt inzicht in de bovengenoemde achtergronden.

De ontwikkeling van archaische slurfmotoriek naar symmetrische motoriek, van symmetrische motoriek naar asymmetrische motoriek en optimale cerebrale lateralisatie, het stadium van dominantie, wordt onderzocht met behulp van de 'Psycho-motor Dominance Test'.

Met de Griptest wordt de ontwikkeling nagegaan van de gnostische sensorische functies van de vingers en de duim.

Beide tests en de orthodidactische consequenties van deze zienswijze op de ontwikkeling worden uitvoerig behandeld.

Het onderzoek van motoriek en handelingen in het algemeen is voor de beroepsbeoefenaar in de dagelijkse praktijk van belang en wordt behandeld.

De ontwikkelingsstoornissen autisme, dysfatische ontwikkeling, aandachtsregulatiestoornissen (ADHD) en DCD/ ontwikkelingsdyspraxie, alsmede daaruit voortvloeiende gedragsproblemen komen als comorbiditeit vaak samen voor en hangen functioneel samen. Deze samenhang wordt behandeld. Het begrip DCD in DSM-5 wordt voor de praktijk nader uitgewerkt.

DEELNAMEKOSTEN: De kosten voor deze cursus bedragen € 1500, (incl. koffie, thee en lunch). Deelnemers krijgen 3 boeken: *De menselijke hand* en *Kunnen en Niet-kunnen* van Mesker, *Het schrijven enz.* van Grunsven & Njiokiktjien. Verder capita selecta uit *Gedragsneurologie van het kind* van Njiokiktjien.

De boeken bevatten de lesstof en liggen klaar op de eerste studiedag.

Meldt u zich eerst per email in alvorens te betalen.

(Aan)betaling geldt als definitieve inschrijving. Bij annulering 6 weken voor aanvang worden de deelnamekosten terugbetaald, daarna met aftrek van € 100,- administratiekosten.

U kunt de bijdrage overmaken op rekeningnummer: IBAN= NL10ABNA0464782767 - BIC=ABNANL2A) t.n.v. Stichting Kinderneurologie met vermelding van 'Meskerkursus VIII'.

De deelnamekosten van € 1500, bedragen € 1450, indien men *Het Schrijven ...* al heeft en € 1400, als men ook de 2 andere boeken heeft.

AANMELDEN: wallyvg@zonnet.nl

LOCATIE:

Vrije School Brabant, Nuenenseweg 6, 5631 KB Eindhoven.

Bereikbaarheid: OV zie www.9292OV.nl, vanaf Station Eindhoven verschillende buslijnen; vandaar te voet kost 30 minuten.

Eigen vervoer: U kunt parkeren op het terrein van de school en dat van het kinderdagverblijf rechts naast de school. Kijk voor advies op: www.viamichelin.com of op: www.routenet.nl.

CURSUS

Behandeling van de schrijfontwikkeling en schrijfstoornissen volgens Mesker en aanverwante ontwikkelingsstoornissen.

DOOR

**Wally van Grunsven
&
Dr. Charles Njiokiktjien**

Eindhoven

Stichting Kinderneurologie, cursusaanbieder te Amsterdam

ACCREDITATIE is alleen aangevraagd en toegekend in 2016-2017 voor ergotherapeuten: 74 punten (ID 58797).
Wordt opnieuw aangevraagd voor de cursus in 2018.

deze mededeling voorlopig weggelaten tot we weten wie meedoet.